

Postanowienie z dnia 8 grudnia 2009 r.

I PZ 17/09

**W postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym obowiązuje
związanie zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (art. 378 § 1
w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).**

Przewodniczący SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Bogusław
Cudowski, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 grudnia
2009 r. sprawy z powództwa Ewy B. przeciwko Małgorzacie M. o ustalenie zatrud-
nienia, na skutek zażalenia pozwanej na punkt 2. wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 18 sierpnia
2009 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.200
(jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2009 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpie-
czeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim oddalił apelację pozwanej Małgorzaty
M. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrk-
owie Trybunalskim z dnia 20 kwietnia 2009 r. [...] w sprawie z powództwa Ewy B. o
ustalenie zatrudnienia (w punkcie pierwszym) oraz zasądził od pozwanej na rzecz
powódki kwotę 1.200 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z
urzędu (w punkcie drugim). Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
Sąd Okręgowy powołał się na § 12 ust. 1 w związku z § 6 rozporządzenia Ministra
Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców
prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udziel-
onej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania zawarte w punkcie drugim sentencji wyroku Sądu Okręgowego pozwana wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego, zaskarżając je w części przekraczającej kwotę 60 zł. Żaląca się zarzuciła obrazę § 12 „rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu” przez zasądzenie kosztów zastępstwa „adwokackiego” w kwocie 1.200 zł, podczas gdy określona tym rozporządzeniem stawka wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w sprawach o „ustalenie stosunku pracy” wynosi 60 zł, a powódka nie dochodziła roszczeń majątkowych, co uzasadniałoby obliczenie kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia. Skarżąca wniosła o rozpoznanie zażalenia jako oczywiście uzasadnionego w rozumieniu art. 395 § 2 k.p.c. oraz o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie kosztów „zastępstwa adwokackiego” w kwocie 60 zł.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w związku z pomocą prawną udzieloną powódce z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wypada zaznaczyć, że zażalenie wniesione przez pozwaną jest dopuszczalne, bowiem w myśl art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przytoczona regulacja - rozszerzająca katalog spraw, w których przysługuje stronom zażalenie do Sądu Najwyższego - została wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego na podstawie art. 1 ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 69, poz. 592) i obowiązuje od dnia 22 maja 2009 r., a więc ma zastosowanie w sprawie. Zażalenie podlega zatem merytorycznemu rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy.

Zażalenie nie jest jednak zasadne. Pozwana jako podstawę zażalenia wskazała obrazę przepisów „rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu”. Już z tego względu zażalenie jest oczywiście bezzasadne, bowiem - jak trafnie podniosła powódka w odpowiedzi na zażalenie -

pozwana zarzuca obrazę nieistniejących przepisów prawa. Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zawartego w punkcie drugim sentencji wyroku Sądu Okręgowego nie były ani przepisy rozporządzenia wydanego przez Ministra Finansów (bo takie rozporządzenie nigdy nie zostało wydane), ani też przepisy „w sprawie opłat za czynności adwokackie” (gdyż powódkę reprezentował radca prawny, a nie adwokat). Rozstrzygnięcie to zostało wydane na podstawie przepisów wskazanego przez Sąd Okręgowy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Już z tego powodu zażalenie należało oddalić, bowiem w postępowaniu zażaleniom obowiązuje związanie zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (art. 378 § 1 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., zasada prawna, III CZP 49/07, OSNC 2008 nr 6, poz. 55; Monitor Prawniczy 2008 nr 22, s. 37, z uwagami M. Kowalczyk; Palestra 2009 nr 1, s. 270, z glosą G. Rząsy i A. Urbańskiego). Jednak z uwagi na zawarty w odpowiedzi na zażalenie wniosek powódki o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w związku z udzieloną jej z urzędu pomocą prawną występuje potrzeba ustalenia prawidłowej wysokości należnych powódce kosztów zastępstwa procesowego.

Sprawa o ustalenie istnienia stosunku pracy należy do spraw o prawa majątkowe, w której wartość przedmiotu sporu podlega ustaleniu zgodnie z regułą wyznaczoną przez art. 23¹ k.p.c. Zatem w takiej sprawie - co do zasady - wysokość kosztów zastępstwa procesowego, które strona przegrywająca spór jest zobowiązana uiścić przeciwnikowi powinna być liczona według § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. Przy wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 zł i nieprzekraczającej 50.000 zł stawka minimalna w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji wynosi 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia). Przepis § 11 ust. 1 powołanego rozporządzenia normuje wysokość stawek minimalnych za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy (w kwotach niższych niż określone w § 6), ale ma on zastosowanie tylko do kategorii spraw, które zostały w nim wymienione. Należą do nich sprawy o: 1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy; 2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż związane z wypadkiem przy pracy; 3) inne roszczenia niemajątkowe; 4) ustalenie wypadku

przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty oraz 5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Sprawa o ustalenie istnienia stosunku pracy jest sprawą o prawo majątkowe i nie mieści się w żadnej z kategorii spraw objętych § 11 ust. 1 rozporządzenia. W tej sytuacji ma zastosowanie ogólna reguła określona w § 6 rozporządzenia i w konsekwencji, w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji stawka minimalna za prowadzenie przez radcę prawnego sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 10.000 zł i nieprzekraczającej 50.000 zł wynosi 2.400 zł. W postępowaniu apelacyjnym przed sądem okręgowym stawka minimalna za prowadzenie takiej sprawy wynosi natomiast połowę stawki przysługującej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (czyli 1.200 zł), a jeśli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - stawka ta wynosi 75% stawki minimalnej (1.800 zł), przy czym w obu wypadkach nie może być niższa niż 60 zł (§ 12 ust. 1 pkt 1). Taka sama wysokość stawek obowiązuje w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym, z tym jednak zastrzeżeniem, że stawka ta nie może być niższa niż 120 zł (§ 12 ust. 2 pkt 2).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego zawarte w punkcie drugim sentencji wyroku Sądu Okręgowego jest więc prawidłowe. Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie pozwanej jako pozbawione uzasadnionych podstaw. O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Najwyższy orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 2 pkt 2 powołanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

=====